

Sygn. akt I C 3235/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 maja 2016 r.

Sąd Rejonowy Wydział I Cywilny w S.

w składzie następującym :

Przewodniczący SSR Marzena Hop

Protokolant K. S.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 kwietnia 2016 r. w S. sprawy

z powództwa **U. D.**

przeciwko **(...) w P.**

o zapłatę

zmienia wyrok zaoczny z dnia 3 lipca 2014 r. w punkcie I w ten sposób, że zasądza od pozwanego (...) w P. na rzecz powódki U. D. kwotę 56.500 zł (pięćdziesiąt sześć tysięcy pięćset złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 4 września 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienia od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, a w pozostałej części w zakresie odsetek powództwo oddala.

Sygn. akt IC 3235/13

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym dnia 2.09.2013r. **powódka U. D.** reprezentowana przez pełnomocnika – radcę prawnego wniosła o zasądzenie od pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. kwoty 56.500 zł. z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu pełnomocnik powódki podniósł, że w dniu 23.08.2011r. powódka przelała na rachunek bankowy pozwanej kwotę 56.500zł i Spółka miała tę kwotę zwrócić powódce. Ze względu na stosunki osobiste łączące powódkę z W. R. prezesem zarządu pozwanej Spółki, a tym samym i istniejące zaufanie - strony nie spisywały pisemnej umowy. Prezes pozwanej Spółki w późniejszej korespondencji e- mailowej z ojcem powódki okoliczność tę potwierdził. W dniu 18.07.2013r. pełnomocnik powódki zwrócił się do pozwanej o zwrot kwoty pożyczki. W odpowiedzi na wezwanie prezes pozwanej spółki zaprzeczył, by była udzielana przez powódkę pożyczka, co stoi w sprzeczności z jego wcześniejszym oświadczeniem.

Na rozprawie dnia 3.07.2014r. Sąd – uznając, że zaszły przesłanki przewidziane w art. 339 kpc wydał wyrok zaoczny w którym zasądził od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. na rzecz powódki U. D. kwotę 56.500 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 2.09.2013r. do dnia zapłaty, koszty procesu w kwocie 6.442 zł. i nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności.

Pismem z dnia 19.01.2015r. **pozwana (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P.** – reprezentowana przez radcę prawnego – wniosła sprzeciw zarzucając, że wyrok zaoczny nie został doręczony pozwanej i wnosząc o uchylenie wyroku w całości i zasądzenie kosztów procesu, a także o zawieszenie rygoru natychmiastowej wykonalności zaskarżonego wyroku.

Odnosząc się do zasadności powództwa pełnomocnik pozwanej wskazał, że pozwana nigdy nie zawierała z powódką umowy pożyczki. Zarzucił, że zgodnie z art. 720 kc umowa pożyczki, której wartość przenosi pięćset złotych winna być stwierdzona pismem. Zawarcia umowy na piśmie nie potwierdza w szczególności załączone do pozwu potwierdzenie przelewu z dnia 23.08.2011r., bowiem przelew ten został dokonany na prywatne konto W. R.. Nie ma on związku z działalnością pozwanej spółki. Podniósł, że gdyby powódka przelewała pieniądze na poczet rzekomej pożyczki udzielanej pozwanej Spółce zrobiłaby to na konto Spółki.

Powołując się na treść art.74§2 kc pełnomocnik pozwanej nie wyraził zgody na przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka zawnioskowanego przez stronę powodową i przesłuchanie stron na okoliczność zawarcia umowy, a jedynie z ostrożności o przeprowadzenie tego dowodu na okoliczność nieudzielenia pożyczki.

Postanowieniem z dnia 7.10.2015r. Sąd zawiesił rygor natychmiastowej wykonalności nadany wyrokowi zaocznemu z dnia 3.07.2014r.(k.58).

Zażalenie powódki na powyższe postanowienie zostało oddalone postanowieniem Sądu Okręgowego w Słupsku z dnia 28.01.2016r. w sprawie IV Cz 24/16 (k.102).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

U. D. w dniu 23.08.2011r. pożyczyła pozwanej (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P. reprezentowanej przez prezesa zarządu W. R. kwotę 56.500 zł. Kwota pożyczki została przelana na konto wskazane przez W. R. i za jego wskazaniem tytuł przelewu został określony jako „zasilenie konta”. W. R. i U. D. razem dokonywali tej czynności w banku. Konto należało do W. R.. Na poczet pożyczki U. D. zaciągnęła kredyt w banku. W dacie dokonania przelewu U. D. i W. R. pozostawali w nieformalnym związku, mieszkali razem wraz ze wspólnym dzieckiem w domu w P.. W. R. prosił powódkę o udzielenie pożyczki na rzecz Spółki tłumacząc, że Spółka jest w złej kondycji i postawiłby ją na nogi zastrzyk finansowy. Pieniądze miały być przeznaczone na spłatę najpilniejszych zobowiązań Spółki na rzecz Skarbu Państwa – wobec ZUS i urzędu skarbowego. Miały być przekazane z konta W. R. na konto Spółki. U. D. przelała pieniądze w dobrej wierze i w zaufaniu do partnera. Umowa nie została zawarta na piśmie. Pożyczka miała być zwrócona jak sytuacja firmy się poprawi.

U. D. w pewnym okresie była zatrudniona w pozwanej Spółce.

U. D. i W. R. rozstali się z końcem 2011r.

O kredycie bankowym zaciągniętym przez U. D. na poczet pożyczki dla Spółki w grudniu 2011r. dowiedział się ojciec U. J. D.. Poprosił o wyjaśnienie w tej sprawie W. R., zwracając się do niego w dniu 3.01.2012r. drogą e- mailową. W. R. - również w drodze korespondencji e- mail wyjaśnił, że U. D. nic mu nie dała, tylko pożyczyła pieniądze jako prezesowi Spółki wskazując dodatkowo, że nie robił z tego tajemnicy przed nikim ani pracownikami ani przed swoimi rodzicami i wyrażając zdziwienie, że ojciec powódki o tym nie wiedział. Jednocześnie zapewnił, że spłaca i będzie spłacał to zadłużenie.

Dowód: zeznania świadka J. D.- k.120v-123, potwierdzenie przelewu – k.6, korespondencja e- mail – k.7-8, zeznania powódki – k.121v-122, częściowo zeznania likwidatora Spółki (...) – k.122-123.

W okresie udzielania pożyczki W. R. i U. D. – jako rodzina nie mieli szczególnych potrzeb, zaspokojenie których wymagałoby zaciągnięcia pożyczki w kwocie 56.500zł.

Dowód: zeznania powódki – k.121v.

W dacie udzielenia pożyczki Spółka miała opóźnienia w płatnościach na rzecz ZUS i urzędu skarbowego, bowiem kontrahenci zalegali w płatnościach. W 2013r. Spółka prowadziła jeszcze działalność, przy czym zaczęły się poważniejsze problemy związane z jej kondycją. W ubiegłym roku została podjęta uchwała o likwidacji spółki.

Dowód: zeznania za pozwanego W. R. – likwidatora Spółki –k. 122.

W dniu 18.07.2013r. pełnomocnik powódki zwrócił się do pozwanej o zwrot kwoty pożyczki. W piśmie z dnia 08.08.2013r. Prezes Zarządu pozwanej W. R., potwierdzając że Spółka odebrała wezwanie do zapłaty dnia 23.07.2013r. uznał wezwanie za bezpodstawne albowiem U. D. nie udzielała żadnej pożyczki Spółce.

Bezsporne oraz wezwanie do zapłaty i odpowiedź na wezwanie – k.8-9.

Uchwałą z dnia 5.05.2015r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników postanowiło rozwiązać Spółkę i postawić ją w stan likwidacji. Likwidatorem Spółki jest W. R..

Bezsporne, informacja z KRS.

Sąd zważył co następuje:

W ocenie Sądu powództwo jest zasadne i podlegało oddaleniu jedynie w niewielkiej części w zakresie roszczenia odsetkowego.

W niniejszej sprawie spornym było czy między powódką a pozwaną Spółką została zawarta umowa pożyczki.

W szczególności strona pozwana zarzuciła, że umowa wbrew treści art. 720 §2 kc nie została stwierdzona pismem i sprzeciwiła się - powołując się na treść art. 74§2 kc przesłuchaniu świadka powołanego przez stronę powodową oraz przesłuchaniu stron na okoliczność jej zawarcie, dopuszczając jedynie z ostrożności przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron na okoliczność jej nie zawarcia.

Zgodne z treścią art. 720 kc przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości (§1).

Umowa pożyczki, której wartość przenosi pięćset złotych, powinna być stwierdzona pismem (§2).

Bezspornie zatem umowa będąca przedmiotem sporu w niniejszej sprawie winna być zawarta na piśmie.

Z kolei z treści art. 74 kc wynika, że zastrzeżenie formy pisemnej bez rygору nieważności ma ten skutek, że w razie niezachowania zastrzeżonej formy nie jest w sporze dopuszczalny dowód ze świadków ani dowód z przesłuchania stron na fakt dokonania czynności. Przepisu tego nie stosuje się, gdy zachowanie formy pisemnej jest zastrzeżone jedynie dla wywołania określonych skutków czynności prawnej (§1).

Jednakże mimo niezachowania formy pisemnej przewidzianej dla celów dowodowych, dowód ze świadków lub dowód z przesłuchania stron jest dopuszczalny, jeżeli obie strony wyrażą na to zgodę, jeżeli żąda tego konsument w sporze z przedsiębiorcą albo jeżeli fakt dokonania czynności prawnej będzie uprawdopodobniony za pomocą pisma (§ 2).

Mając na uwadze treść powołanego powyżej przepisu art. 74§2 kc Sąd uznał, że w niniejszej sprawie dopuszczalne było przeprowadzenie dowodu z zeznań powołanego przez stronę powodową świadka – J. D. oraz stron na okoliczność zawarcia umowy albowiem fakt zawarcia umowy pożyczki między stronami został uprawdopodobniony za pomocą pisma – tj. potwierdzenia przelewu i wydruku korespondencji e- mail.

Sąd podziela w tym zakresie stanowisko doktryny oraz poglądy Sądu Najwyższego zgodnie z którymi uprawdopodobnienie za pomocą pisma polega na wykazaniu prawdopodobieństwa, że czynność została dokonana; jest to tzw. początek dowodu na piśmie. Pismem może być każdy dokument, którego treść wskazuje bezpośrednio albo pośrednio na fakt dokonania czynności. Nie jest konieczne, aby pismo to pochodziło od strony, przeciwko której dowód taki będzie prowadzony, ani też aby było podpisane przez jedną ze stron (wyrok SN z 18 maja 1979 r., III CRN 287/78, LexisNexis nr (...), OSNCP 1980, nr 1, poz. 9, z omówieniem J. Ł., NP 1981, nr 9, s. 105, i J. K., Studia (...)

1982, nr 6, s. 188). Może to być dokument prywatny albo urzędowy. Wystarczy list, dowód wpłaty, wycinek prasowy, podanie o wydanie wypisu z rejestru gruntów, wpis do rejestru gruntów, protokół sądowy z innej sprawy, wydruk komputerowy, telefaksowy, telegram itp. (por. S. Rudnicki, R. Trzaskowski, komentarz do art.74 kc Lex Omega).

Na podstawie zeznań świadka J. D. i wydruku korespondencji- mail między świadkiem a W. R. Sąd ustalił, że między stronami doszło do zawarcia umowy pożyczki. Zeznania świadka Sąd uznał za wiarygodne mając na uwadze, że w całości pokrywały się one z zapisem rozmowy przeprowadzonej między nim a W. R. w formie e- mail. Z zeznań świadka jak i tej korespondencji – w szczególności wypowiedzi ówczesnego prezesa pozwanej jasno wynika, że pieniądze zostały pożyczone Spółce („Ula pożyczyła pieniądze, które zostały oficjalnie pożyczone Sp. z o.o. (...) Ja z tego tajemnicy nie robiłem przed nikim, ani pracownikami ani moimi rodzicami”).

Nadto wysokość kwoty pożyczki i data zawarcia umowy wynikają z dowodu w postaci potwierdzenia przelewu z dnia 23.08.2011r.

Sąd dał również wiarę zeznaniom powódki w tym zakresie albowiem były one zgodne z zeznaniami świadka oraz powyższymi dokumentami. Sąd miał również na uwadze, że w dacie zawarcia umowy strony pozostawały w związku, mają wspólne dziecko, razem mieszkały. Argumentacja powódki która wskazywała, że darzyła prezesa Spółki a przede wszystkim partnera życiowego zaufaniem i stąd nie domagała się potwierdzenia umowy na piśmie i przelewu dokonała na rachunek wskazany przez pozwanego w ocenie Sądu było usprawiedliwione tymi okolicznościami. Powódka była również pracownikiem Spółki. Od kondycji Spółki zależało zatem posiadanie przez nią – jako pracownika i jej partnera środków na utrzymanie swoje i rodziny jaką w owym czasie tworzyli. Nadto likwidator pozwanej W. R. przyznał, że w okresie tym Spółka miała problemy finansowe i konieczne było wywiązanie się z najpilniejszych zobowiązań na rzecz Skarbu Państwa. Jednocześnie jak wskazał, Spółce w owym czasie nie groziła upadłość, opóźnienia w płatnościach wynikały z zachowania kontrahentów, którzy nieregularnie wywiązywali się ze zobowiązań wobec Spółki. W ocenie Sądu tego rodzaju trudności w prowadzeniu działalności gospodarczej nie są sytuacją wyjątkową i często mają charakter przejściowy. Zatem nie było podstaw, by powódka mogła posiadać w owym czasie jakąkolwiek wiedzę, co do tego, że sytuacja Spółki jest na tyle zła, że zwrot pożyczki może okazać się wątpliwy. Nadto sama strona pozwana przyznała, że sytuacja Spółki uległa poważnemu pogorszeniu dopiero w 2013r., do tego czasu prowadziła działalność.

Sąd nie dał wiary zeznaniom reprezentującego stronę pozwaną W. R., w takim zakresie w jakim zaprzeczył zawarciu umowy pożyczki między stronami albowiem jego zeznania sprzeczne były z przedstawionymi przez stronę powodową dowodami na piśmie, zeznaniami świadka oraz powódki, które jak wyżej wskazano Sąd uznał za wiarygodne. Nadto pozwany nie wykazał, by nastąpiły jakieś szczególne okoliczności wymagające przelania na jego prywatne konto kwoty 56.500zł. Wskazywał jedynie na wysokie w jego ocenie koszty codziennego utrzymania rodziny jaką w owym czasie tworzyli. W ocenie Sądu w tym zakresie jego zeznania były nielogiczne i niespójne. W zakresie zgodnym z zeznaniami świadka i powódki, co do wzajemnych relacji stron oraz sytuacji pozwanej spółki Sąd dał wiarę jego zeznaniom.

Rozpoznając niniejszą sprawę Sąd uznał, że termin spłaty pożyczki nie został ustalony. W doktrynie przyjmuje się, że termin ma charakter zdarzenia przyszłego i pewnego. Wynika to z właściwości czasu, który płynie stale, równomiernie i nie jest możliwe jego zatrzymanie. Dlatego oznaczony termin przyszły musi kiedyś nadejść lub upłynąć. Sformułowanie, że zwrot pożyczki nastąpi „jak sytuacja firmy się poprawi” nie stanowi o oznaczeniu terminu spłaty pożyczki. Sformułowanie to nie jest oznaczeniem terminu przyszłego i pewnego. Takie oznaczenie terminu zakłada możliwość, że pożyczkobiorca nigdy nie będzie zobowiązany do spłaty pożyczki, co jest oczywiście niezgodne z naturą tej umowy.

Zdaniem Sądu brak ustalenia terminu zwrotu pożyczki nie uniemożliwia kwalifikowania umowy jako umowy pożyczki albowiem do jej essentialia negotii nie należy określenie terminu zwrotu. Istniał natomiast obowiązek jej zwrotu co wynika z zeznań powódki potwierdzonych treścią korespondencji e- mail między W. R. a ojcem powódki i zeznaniami tego świadka. W. R. używa jednoznacznie określenia „pieniądze pożyczone Spółce”.

Zgodnie z treścią art.723 kc jeżeli termin zwrotu pożyczki nie został oznaczony, dłużnik obowiązany jest zwrócić pożyczkę w ciągu sześciu tygodni po wypowiedzeniu przez dającego pożyczkę.

W ocenie Sądu powódka wypowiedziała pozwanej Spółce umowę pożyczki wezwaniem do zapłaty, które pozwana Spółka otrzymała w dniu 23.07.2013r. W. R. jako Prezes Zarządu Spółki w odpowiedzi na wezwanie do zapłaty z dnia 18.07.2013r. wskazał, że wezwanie to zostało dostarczone dnia 23.07.2013r.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał żądanie powódki za zasadne. Wyrokiem z dnia 12.05.2016r. Sąd zmienił wyrok zaoczny z dnia 3.07.2014r. w punkcie I w zakresie roszczenia odsetkowego zasądzając od pozwanej (...) Spółki z o.o. w likwidacji w P. na rzecz powódki U. D. kwotę 56.000 zł. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 4.09.2013r. do dnia 31.12.2015r. i wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1.01.2016r. do dnia zapłaty, a w pozostałej części w zakresie odsetek oddalił powództwo. Sąd miał na uwadze, że sześciotygodniowy termin wypowiedzenia umowy pożyczki upłynął z dniem 3.09.2013., zatem zasadne jest żądanie odsetek od dnia 04.09.2013r., a nie od daty wniesienia pozwu (02.09.2013r.). Orzeczenie o odsetkach Sąd oparł na zasadzie art.481§1i 2 kc w zw. z art.455kc.

Orzeczenie o kosztach procesu w zakresie nie zmienionym, a objętym wyrokiem zaocznym z dnia 03.07.2014r. Sąd oparł na zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu przewidzianej w art. 98kpc. Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 6.442 zł., na która składa się opłata od pozwu w wysokości 2.825zł. (art.13ust.1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych) oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.600zł wraz z opłatą od pełnomocnictwa – 17zł. (§6 pkt3 rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

